

Posudek vedoucího bakalářské práce Barbary Oudové Holcátové

„Analýza biblických textů metodou skupiny a sítě a její aplikace na 1. list Korintským“

předkládané v roce 2011 na Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Práce kriticky analyzuje různé způsoby, jimiž se moderní biblisté snaží na studium Nového zákona aplikovat metody skupiny a sítě, kterou v 70. letech v řadě svých prací rozvinula britská antropoložka Mary Douglas.

1) *Struktura argumentace (5 bodů)*

Základní struktura práce je jasná a přehledná. V detailech je ovšem místy přehlednost práce o něco menší, a to díky problému, který sama autorka zmiňuje v Úvodu: zatímco jejím původním záměrem „bylo zaměřit se na analýzu postupů, které biblisté využívají při aplikaci metody skupiny a sítě, snažit se je obecně popsat a vystihnout problémy, které přitom vyvstávají“, v průběhu psaní se ukázalo, že tuto obecnou analýzu nelze srozumitelně předvést *in abstracto*, bez představení konkrétních případových studií. Z tohoto důvodu se nakonec autorka rozhodla zaměřit na interpretace 1. listu Korintským a na nich zároveň za chodu předvést i rozličné obecnější problémy, jež jsou s používáním metody skupiny a sítě spojeny – byť i za cenu jistého napětí, které mezi obecnou a konkrétní rovinnou práce panuje. Dlužno říci, že výsledek této syntézy je nakonec vcelku zdařilý a obě roviny se podařilo držet v únosné rovnováze. Snad jen v kap. 3.5 podle mne obecná stránka získala příliš navrch, a ve výsledku si tak čtenář o Carterově konkrétním výkladu 1. listu Korintským odnáší jen velmi matnou představu – což je škoda, když přitom právě jej autorka označuje za jeden z nejpřínosnějších.

Na ještě detailnější úrovni trpí práce tím, že autorka ji na můj popud během dvou týdnů před odevzdáním zásadně přepracovala a restrukturovala, už však nestihla plně zahladit všechny švy. U některých pasáží je tak patrné, že původně byly v textu umístěny jinde a na dané místo byly později mechanicky přesunuty. Typicky jde o místa, na nichž jsou rozliční biblisté zmiňováni způsobem, který předpokládá, že čtenář již ví, o koho jde. Např. na s. 16 zmiňuje autorka „tentýž problém, na který upozorňoval Howard Kee“, přestože o Keeovi ani o problému nepadlo předtím v práci ani slovo. Stejně tak na s. 28 tvrdí, že již „citovala Howarda Kee s jeho zhodnocením, že čtyři kvadranty představují čtyři ideální typy společnosti“, žádný takový citát však v práci není. Ještě častější je tato situace v poznámkách pod čarou: např. v pozn. 32 je Margaert Pamment uvedena jako „již jednou zmiňovaná“, přestože zmíněna nebyla; podobně v pozn. 34 se o Richardu Johnsonovi hovoří způsobem, který předpokládá, že čtenář již dobře ví, o koho jde.

2) *Formální úroveň (4 body)*

Na jazykové stránce se asi nejvíce podepsal fakt, že autorka práci do poslední chvíle přepracovávala a neměla čas ji podrobit důkladným korekturám. V práci je řada drobných gramatických chyb (např. v interpunkci) a její jazyk je místy neohrabaný (časté je např. několikanásobné opakování spojky „že“ a zájmena „který“ v téže větě). Stylistika je často poněkud hovorová a chtěla by uhladit. Jako obzvláště koncentrovaný příklad všech jazykových nedostatků může posloužit předposlední věta v pozn. 31 („Jeho skupina...“).

Formální úprava bibliografických odkazů je velmi dobrá. I zde se vloudilo pár chybiček (např. v pozn. 40 a 45 zapoměla autorka z bibliografie zkopírovat příjmení autorů a uvádí jen

jejich křestní jména), ale jde pouze o drobnosti vzniklé nedopatřením, zatímco obecně vykazuje autorčina bibliografická syntax velkou pečlivost. Do budoucna bych snad jen radil, aby si více hlídala, co jí Word dělá s uvozovkami v odkazech na články: nyní jsou některé uvozovky české, některé anglické, někdy je dokonce počáteční uvozovka anglická a koncová česká (u Meekse, a to jak u uvozovek jednoduchých, tak u dvojitých).

3) *Práce s prameny (8 bodů)*

Po této stránce není práci co vytknout. Její téma je metodologické a nevyžaduje práci s pramenými jazyky. Hlavními prameny jsou studie moderních badatelů. Ty zná autorka velmi dobře, přičemž pracuje s nejlepší dostupnou západní literaturou.

4) *Vlastní přínos (7 bodů)*

O vlastním přínosu není pochyb. Autorka se sice nepokouší o žádnou vlastní aplikaci metody skupiny a sítě a opírá se pouze výklady jiných badatelů, činí tak ovšem velmi kriticky, přičemž všechny referované přístupy podrobuje důkladné analýze svědčící o nadhledu a schopnosti samostatného a originálního vyhodnocování všech tvrzení. Mou jedinou výtkou je, že se autorce příliš nepovedlo jednotlivé rozbory přetavit do souhrnnějšího pozitivního tvaru. Čtenář by jistě uvítal, kdyby si nakonec mohl odnést nějaký jasnější obraz korintské křesťanské společnosti a její kosmologie. Já jsem si ho ovšem z četby neodnesl. Zůstaly ve mně pouze některé dílčí motivy, ale kdybych měl odpovědět na otázku, jaký tedy korintská křesťanská obec z pohledu metody Mary Douglas byla a jak její svět vypadal, nebyl bych žádného koherentního výkladu schopen a rozpomínal bych se pouze na rozličné partikulární rysy probírané v jednotlivých sekcích práce.

5) *Obecný přesah práce (6 bodů)*

Jelikož je práce metodologická, je samozřejmě v jistém smyslu její obecný přínos velmi vysoký. Nicméně v rámci zvoleného žánru by podle mého názoru mohl být větší. Autorka odvedla skvělý výkon v kriticko-analytických částech, ale mnohem slabší je ve svém konstruktivním aspektu, který by přitom měl být vlastně mnohem důležitější. Ačkoli opakovaně připomíná, jak je důležité u sociologických analýz nezůstávat a využít jich jako nástroje k lepšímu porozumění celkovému světu studovaných autorů a společností, v její práci se nakonec tento aspekt rýsuje jen velmi matně. Nejsem si vůbec jist, jestli by čtenář, který Mary Douglas nezná, po přečtení práce získal dojem, že nám její metoda umožňuje na 1. list Korintským vrhnout nějaké zajímavé světlo. Některé inspirativní body se sice v práci rýsují, ale rozhodně nemohu říci, že by se je autorce podařilo nějak vypíchnout – spíše se ztrácejí v přehršli suchopárně obecných rozborů. Když už na konkrétnější interpretace dojde, bývají dosti parciální. Nikde v práci nevyvstane onen celostní světónázorový aspekt, který sama autorka označuje za klíčovou přednost celé douglasovské metody. V tomto ohledu proto práce svůj potenciál naplnila jen napůl.

Navzdory všem výtkám se bezesporu jedná o práci kvalitní a poctivě odvedenou. Proto ji navrhuji přijmout k obhajobě a hodnotím ji 30 body, tj. na hranici *velmi dobré a výborné*.